

[34] SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 04

**SARDAR PATEL UNIVERSITY
VALLABH VIDYANAGAR
MASTER OF EDUCATION**

**Second Semester External Examination April-2017
PE02CMD201 Philosophical Foundation of Education**

Date: 10-04-2017

Marks: 70

Day: Monday

Time: 10.00 am. To 01.00 p.m. (3 Hours)

Instructions

- All the questions are compulsory
- There are six questions in all.
- Number to the right indicate marks

Q. 1 Answer any 5 of the following questions

(15)

1. What are the distinct characteristics of the knowledge structure of education faculty?
2. What are the core beliefs of idealism in education?
3. What are the characteristics of an 'ISM'?
4. What are the educational implications of existentialism in education?
5. What are the main points of educational thinking of Mahatma Gandhi?
6. What is metaphysics?

Q.2 Explain pragmatism in education focusing following points:

(10)

- * Core beliefs of pragmatism
- * Teaching-learning process under pragmatism
- * Educational implications of pragmatism

OR

Q.2 Explain in detail NCF-2005 (National Curriculum framework-2005) focusing following points:

(10)

- * Directive role for national education
- * Policy priorities
- * Quality in education

Q.3 Write short notes on any two of the following.

(10)

1. Importance of epistemology in education
2. Axiology and Education process
3. Education in a democratic state

Q. 4 Answer any 5 of the following questions.

(15)

1. Explain the concept of futuristic education

(P.T.O.)

2. What are the main points of the thinking of Pandit Dindayal Upadhyay on Education?
3. Explain the concept of freedom given by J. Krishnamurthy.
4. What is quality of life?
5. What is the importance of Text in qualitative research in education?
6. What are the characteristics of Islamic Education?

Q. 5 Explain five sheaths (Panchkosha) of education along with their educational implications (10)

OR

Q. 5 Explain Miehel Foucaults thinking on knowledge and power (10)

Q. 6 Write short notes on any two of the following (10)

1. Buddhism and Jainism on education
2. Post modernism and education
3. Methods of philosophical research in education

ગુજરાતી તરજૂમો

સૂચનાઓ

- (૧) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (૨) કુલ ૦૬ પ્રશ્નો છે.
- (૩) જમણી બાજુના આંકડા પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(15)

૧. શિક્ષણ વિદ્યાશાખાના જ્ઞાન માળખાના વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવો.
૨. શિક્ષણમાં આદર્શવાદ સંદર્ભે પાયાની માન્યતાઓ જણાવો.
૩. 'વાદ' ના લક્ષણો કયા કયા છે?
૪. શિક્ષણમાં અસ્તિત્વવાદના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.
૫. મહાત્મા ગાંધીના શિક્ષણ ચિંતનના મુખ્ય મુદ્દાઓ લખો.
૬. તથ્યમીમાંસા એટલે શું?

પ્ર.૨ નીચેના મુદ્દાઓના પ્રકાશમાં વ્યવહારવાદની સમજૂતિ આપો.

(10)

- * વ્યવહારવાદની પાયાની માન્યતાઓ
- * વ્યવહારવાદ અંતર્ગત અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયા
- * વ્યવહારવાદના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો

અથવા

પ્ર.૨ રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ રૂપરેખા-૨૦૦૫ની નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી વિગતે સમજૂતિ આપો. (10)

- * રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ સંદર્ભે નીર્દેશાત્મક ભૂમિકા
- * નીતિ વિષયક અગ્રતાઓ
- * શિક્ષણમાં ગુણવત્તા

પ્ર.૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(10)

૧. શિક્ષણમાં જ્ઞાનમીમાંસા અને શિક્ષણ પ્રક્રિયા
૨. મુલ્યમીમાંસા અને શિક્ષણ પ્રક્રિયા
૩. લોકશાહી રાજ્ય વ્યવસ્થામાં શિક્ષણ

(પાઠન)

પ્ર.૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(15)

૧. ભવિષ્યલક્ષી શિક્ષાની સંકલ્પના સમજાવો.
૨. પંડિત દીનદયાળ ઉપાધ્યાયના શિક્ષણ ચિંતનના મુખ્ય મુદ્દા જણાવો.
૩. જે. કૃષ્ણમૂર્તિના ચિંતનને ધ્યાનમાં રાખી 'સ્વતંત્રતા' અથવા મુક્તિની સંકલ્પના સમજાવો.
૪. જીવનની ગુણવત્તા એટલે શું?
૫. શિક્ષણમાં ગુણાત્મક સંશોધનોમાં 'પાઠ' નું મહત્વ જણાવો.
૬. ઇસ્લામ પ્રબોધિત શિક્ષણ વ્યવસ્થાના લક્ષણો જણાવો.

પ્ર.૫ પંચાકોશાત્મક શિક્ષણની સમજૂતિ તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો સહીત લખો.

(10)

અથવા

પ્ર.૫ 'જ્ઞાન અને સત્તા' સંબંધી મિશેલફૂકોનું ચિંતન સમજાવો.

(10)

પ્ર.૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(10)

૧. શિક્ષણ સંદર્ભે બુદ્ધિઝમ અને જૈનિઝમ
૨. અનુ-આધુનીકવાદ અને શિક્ષણ
૩. શિક્ષણમાં દર્શનશાસ્ત્રીય સંશોધનની પદ્ધતિઓ

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 02

[437]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. Semester II April, 2017

PE02CMD202 SOCIOLOGICAL FOUNDATION OF EDUCATION

Date: 11/4 /2017

Marks: 70

Day: Tuesday

Time: 3 hours

Instructions

- In all, there are 6 questions.
- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks.

Q.1. Attempt any 5 from the following questions. (approx 70 words) (15)

1. Explain the characteristics of culture with examples.
2. Differentiate between culture and civilization.
3. Differentiate between society and community.
4. How do society and education influence each other?
5. Explain self-awareness with examples.
6. What are the qualities of a social being?

Q. 2. Write an essay of about 300 words on any one. (10)

- Role of higher education for democratic concerns.
- Major social institutions and their help to the system of education

Q.3. Attempt any 2 short notes. (approx 100 words) (10)

1. Nature of Indian society
2. Factors affecting social change
3. Women Empowerment

Q.4. Attempt any 5 from the following questions. (approx 70 words) (15)

1. Differentiate between westernization and modernization.
2. What is Positivism according to August Comte?
3. What is the importance of Sociology for teachers?
4. Explain the role of family in child's education.
5. What are the major indices of modernization?
6. How have industrialization and modernism affected the Indian society?

Q.5. Write an essay of about 300 words on any one. (10)

- Indian Constitution
- Modernization with reference to NPE and Acharya Ram Murthi Commission

Q. 6. Attempt any 2 short notes. (approx 100 words) (10)

- Human Rights Education
- Dr. Baba Saheb Ambedkar as an economist
- Scope of Sociology of Education

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M. ED. (SECOND SEMESTER)

April, 2017

PE02CMD202 SOCIOLOGICAL FOUNDATION OF EDUCATION

- નોંધ : • તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
• જમણા છેડે દર્શાવેલ આંકડા ગુણ સૂચવે છે.

-
- પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચના ઉત્તર આપો. (આશરે ૭૦ શબ્દો) (૧૫)
૧. સંસ્કૃતિના લક્ષણો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
 ૨. સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
 ૩. સમાજ અને સમુદાય વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
 ૪. સમાજ અને શિક્ષણ એક બીજાને કેવીરીતે અસર કરે છે?
 ૫. સ્વ-જાગૃકતા શું છે? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
 ૬. સામાજિક વ્યક્તિના લક્ષણો કયાં છે?
- પ્રશ્ન-૨ કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો) (૧૦)
- શિક્ષણની લોકશાહીના મુદ્દાઓ પરત્વે ભૂમિકા
 - મુખ્ય સામાજિક સંસ્થાઓનો શિક્ષણ વ્યવસ્થા માટે ટેકો
- પ્રશ્ન-૩ કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો (આશરે ૧૦૦ શબ્દો) (૧૦)
૧. ભારતીય સમાજનું સ્વરૂપ
 ૨. સામાજિક પરિવર્તનને અસર કરતાં પરિબળો
 ૩. સ્ત્રીસશક્તિકરણ
- પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચના ઉત્તર આપો. (આશરે ૭૦ શબ્દો) (૧૫)
૧. પાશ્ચાતિકરણ તથા આધુનિકી કરણ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો
 ૨. ઓગસ્ટ કોમ્પ્તેના મતે હકારાત્મક વાદ શું છે?
 ૩. શિક્ષકો માટે સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ શું છે?
 ૪. બાળકના ભણતરમાં કુટુંબની ભૂમિકા સમજાવો.
 ૫. આધુનિકી કરણના મુખ્ય લક્ષણો કયાં છે?
 ૬. ઔદ્યોગિકરણ અને આધુનિકી કરણની ભારતીય સમાજ પર શું અસર થઈ છે?
- પ્રશ્ન-૫ કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (આશરે ૩૦૦ શબ્દો) (૧૦)
૧. ભારતીય બંધારણ
 ૨. એન.પી.ઇ. અને આચાર્ય રામમૂર્તિ કમિશનના સંદર્ભે આધુનિકી કરણ
- પ્રશ્ન-૬ કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો (આશરે ૧૦૦ શબ્દો) (૧૦)
૧. માનવ અધિકાર શિક્ષણ
 ૨. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર, એક અર્થશાસ્ત્રી તરીકે
 ૩. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનું ક્ષેત્ર

SEAT No. _____

No. of Printed Pages: 02

[49]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.Ed. 2nd Semester

Introduction to Teacher Education

Paper Code:PE02CMD204

Date: 13/04/2017

Time: 10:00Am to 1:00PM

Total Marks: 70

Instructions:

All the six questions are compulsory.

The figures in the brackets to the extreme right indicate marks.

Q-1 Answer any five of the following questions. (15)

1. What are the distinct characteristics of teaching profession?
2. Explain the concept of teaching.
3. What is the role of a teacher under behaviourism?
4. Explain the role of a teacher education for secondary school level?
5. What are the skills required for the profession of teaching?
6. Explain professional ethics for teachers.

Q-2 Explain in detail the role of NCTE (National Council for Teacher Education) for Teacher Education. (10)

OR

Q-2 Explain NAAC Criteria for Quality Assessment of Teacher Education Institutes. (10)

Q-3 Write Short notes on any Two of the following. (10)

1. Role of NCERT in Indian Secondary Education
2. NCF-2005
3. Constructivist approach for better Learning

Q-4 Answer any five of the following questions. (15)

1. Explain Humanistic approach in education.
2. What are the special characteristics of teacher education programme at secondary school level?
3. Explain teacher's belief system and its influence in teaching profession.
4. What are the advantages of two year B.Ed. Programme?
5. Explain 'Pedagogy' as one of the domains of teacher knowledge.
6. Why does a teacher need continuous professional development?

Q-5 Explain Teacher Education focusing following points. (10)

*Mastery over subject

* Pedagogical Understanding

*Professional Training

OR

Q-5 Make suggestions based on your observations for Effective Teacher Education. (10)

Q-6 Write Short notes on any Two of the following. (10)

1. Right to Education and Implications
2. Schemes of State and Central Government and Quality Concerns
3. Curriculum Considerations for Effective Teacher Education Programme

+++++